

Böjti meglátások

Könnyű lenne azt mondani, hogy a böjt katolikus szokás, ne is foglalkozzunk vele, de a hit hősei, és maga Jézus is böjtölt. Nem a böjttel van gond, hanem annak torzulásával, amit a reformátorok megpróbáltak az mértékletességgel helyettesíteni.

Kezdeként, álljon itt egy személyes emlék. Pár éve teológus diákokkal elmentünk, egyháztörténeti kirándulásként, a Sárospatak közelében, pontosan Bodrogolaszi határában, a hegyek között található Darnói premontrei kolostor romjaihoz, ami a jászói prépostsághoz tartozott. Az épület mérete szerint, maximum 20 szerzetes élhetett itt. Közelében ma is ott van egy kis tó nyoma, amit a közeli forrás táplál. Nem volt állandó tó, inkább csak haltároló medence, felismerhető a zsilip helye, ahol a vizet leengedték, hogy egy odatartott kosárral kifogják a halakat. Az oda felvezető út nagyon meredek és sziklás. Elképzeltük, ahogy a fennmaradt feljegyzések szerint, a kis halastóba, királyi adományként a kolostor szolgálatára rendelt falu lakossága, egész nyáron, vízzel töltött puttonyokban hordta fel nyolc kilométerről, a Bodrogból kifogott halat. Így a szerzetesek megtarthatták a böjtöt. Még nagypénteken is degeszre ehették magukat, mert egy pápai rendelet szerint a hal nem számított húsnak, tehát nem volt tiltva a böjti napokon. Kicsit ugorjunk vissza az időben. Hogyan alakult ki az ünnepek előtti böjt szokása az ó-egyházban? Az Újszövetségben is több nyomát találjuk, hogy annak idején a Közel - Keleten és a Földközi-tenger partvidékén, tehát ahol az első keresztyén közösségek kialakultak, az volt az általános gyakorlat, hogy a vacsora volt a napi főétkezés. Jézus tanításaiban és példázataiban is a közösséget jelentő ünnepi étkezés mindig vacsora volt. Aki járt Olaszországban vagy Görögországban, az ott találkozott ezzel. Késő este telnek meg a vendéglők, mert a nagy meleg miatt napközben, munka közben az emberek csak isznak valamit, de a napi egyetlen főétkezés este van. Természetesen itt is hozzá, ezért már az első századokban kialakult az a rend - először csak az igehirdetőkre, papokra nézve, aztán érdekes módon az énekkar tagjaira, később a gyülekezetre nézve is - hogy inkább ne egyenek előtte este, akkor nem jönnek másnaposan, nehéz gyomorral az istentiszteletre. Így először csak a vasárnap előtti estére vonatkozott a böjt ajánlása. Később, amikor 4. századtól már kialakult a húsvét megünneplésének a gyakorlata, ehhez kapcsolódva emlékeztek meg pénteken Jézus szenvedéséről, ahogy minden vasárnap emlékeztek Jézus feltámadására is. Így alakult ki a péntek-szombati böjt gyakorlata, hogy vasárnap mindenki frissen és józanul vegyen részt az istentiszteleten. Ehhez jött később a nagyobb ünnepek,

Fényeslitke református temploma

karácsony és húsvét előtti többhetes böjt szokása. Tehát a böjt először a templomi istentisztelet komolyan vételét jelentette, idővel pedig nehezen teljesíthető teherré vált, hiszen csak a gazdagok tudták megtartani, aki nem végeztek fizikai munkát. A keresztyénség központja az ógyház idején a mediterrán vidéken volt, ahol a tavaszi munkákat, szántás, veteményezést a rövid tél és a korai tavaszi időjárás miatt már január közepén kezdik és február 6-ra, szent János próféta ünnepére hagyományosan már minden magának a földben kell lennie. A böjti idő eleve is a tavasz munkák utáni pihenőidő volt, amikor nem jelentett gondot a kevesebb étkezés. A gond abból adódott, amikor

a keresztyénség elterjedt észak felé, előbb a Balkánon, majd közép és nyugat-Európában. A földműveseknek nálunk és Nyugat-Európában is épp a húsvét előtti böjti időre, márciusra esik a legtöbb tavaszi munka, tavaszi szántás, vetés. Ha ezeket nem végezte el időben, családjával együtt nem volt mit ennie, ezért sokan a túlélés érdekében megszegették a böjtöt. Ugyanúgy étkeztek, mint máskor, hogy dolgozni bírjanak, s ezzel állandó lelkiismereti konfliktusba kerültek és félelmek közt éltek. A reformáció idejére a böjt az európai körülmények között elvesztette eredeti értelmét, az istentisztelet komolyan vételét, kiüresedett teherré vált, a reformátorok ezért meg is szüntették a kötelező böjtöt, egyéni döntés kérdésévé, önkéntessé tették.

Az Ószövetségben a böjt az Istenhez való odafordulás, az imádság, a bűnbánat kifejeződése volt, sokszor valamilyen nagy feladatra való lelki felkészülés. Aki böjtölt, annyira ezekkel foglalkozott, hogy nem csak az étkezést, de még a testápolást is elhanyagolta, azaz nem mosakodott, fejét, arcát nem kente meg olajjal, ami akkor a napi tisztálkodás része volt. Mózesről olvassuk, hogy hosszú ideig böjtölt, mielőtt a Sinai hegyen átvette volna a két kőtáblát. Dávid király is böjtölve tartott bűnbánatot, amikor vétkezett Betsabéval, ennek emléke az 51. Zsoltár.

Mint minden dolog, a böjt gyakorlata sem volt mentes az emberi gyarlóságtól, sokan látványosan kimutatták, hogy böjtöltek, de a szívükben nem fordultak igazán Istenhez. Ezt olvassuk az igazi böjtről: „Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a bűnösen fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házadba a szegény

bujdosókat, ha mezítelent látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! (Ézsaiás 58,6- 8) Jézus is negyven napig böjtölt a szolgálatára készülve, a gonosz lélekről pedig azt mondta, hogy csak böjtöléssel és imádsággal űzhető ki. Pál apostol is gyakorolta a böjtöt, mikor korinthusi tartózkodása végén fogadást tett, böjtölve készült az Ázsiában rá váró munkára, csak Kenkhreában a hajóba szállás előtt borotválkozott meg újra. (ApCsel 18,18). Tanított is a böjtről, amikor a házaselekeknek azt javasolja, hogy egy időre azért tartózkodjanak egymástól, hogy szabadok legyenek az imádságra (1Kor 7, 5-7). A böjt később az egyházban a zsíros ételektől való tartózkodásra korlátozódott, és így el is vesztette az eredeti értelmét.

Az igazi bűjt azt jelenti, hogy önként lemondok valamiről,

ami egyébként nekem járna, hogy még jobban tudjak Istenek kedves dolgot tenni. Ha valaki szokott moziba járni, és úgy érzi, hogy a filmek nagyon lekötik a figyelmét, megteheti, hogy nem megy moziba, és jegyek árából, vagy más, most félretett hobbi árából segít egy idős embernek vagy egy, több gyereket egyedül nevelő, özvegyen maradt édesanyának. Szánjunk időt a beteglátogatásra és a Bibliaolvasásra, kövessük Jézust a keresztféle vezető úton. Olvassuk el az énekeskönyvből a nagypénteki és a húsvéti énekeket. Olvassuk, és gondoljuk végig, szakaszokra bontva, akár többször is ismételve a Máté evangéliumát a 16. résztől, János evangéliumát a 10. résztől a húsvéti örömhírig, így lesz áldott a Húsvétunk!

Győri István

A jövő három pillére

Kisgyülekezetben szolgáló kolléga újságolja: a különféle zenei show-műsorok, az úgynevezett tehetségkutatók, no meg a Bunyós Pityus szintű falunapi sztárfellépők megtették a hatásukat. Minden második gyerek énekes akar lenni. A tiszteletes úr naiv örömmel fogadta a nagy terveket. Ez igen! Szóval egyetemre akartok menni! Éneket tanulni! Hiszen ez csodálatos! Akkor tiétek a csillagos ég!

Csodálkozó szemek és tátott szájak néztek vissza rá. Ugyan már, pap bácsi! Miféle egyetem? Nem olyan énekesnek. Hanem ahogy a tévében, meg a faluna-

A kollega azt is elmondja, szokásává vált, hogy minden tanév kezdetén kifagatja hittanórásait és konfirmandusait. Hogyan tervezik a jövőt? Vannak-e terveik? Ahogy a válaszközből tapasztalja, olyan kétévente új trendek érkeznek. Pár éve még fodrász és műkörmös akart lenni a gyerekek zöme. Mondta is nekik: drágáim, hát nincs annyi haj és köröm ebben a négy utcás kis faluban, hogy mindannyian megéljetez belőle. De ez már a múlt. Ma a többség színpadra vágyik. Egy óvatos kislány azért még hozzátette: ha nem jön össze, akkor még mindig ott van a fodrászat.

A gyerek órák hosszat csügg, a tizenöt perc hírnévnek örvendő hakeni-sztárokon, különösen, ha a család is ezt nézi, majd elkezd álmodni a saját verzióját, a könnyű életről, amelyben a kitartó munka és tanulás nyomokban sem szerepel, hiszen az csak a lúzereknek való. A tévé is ezt mondta...

Kivételek persze mindig vannak, akik már ideje-

korán tudatosan építik a jövőjüket, meséli a lelkész. Nyelveket tanulnak, sportolnak, tanulmányi versenyekre járnak. Őket valamiért nem szédítik meg a világban látható trendek. Talán, mert megvan a saját elképzelésük, amiből nem engednek. No meg a biztos szülői háttér, amely biztatja, segíti, formálja világképüket. Ők néhány év múlva egyetemistaként térnek majd haza.

A sok-sok énekes-jelölt zöme pedig akkor is ott áll majd színpad előtt, és míg az aktuális sztárt hallgatja, keserűen gondol egykori álmaira. Talán időnként

még mutatja is a mellette csápolónak: figyelj, haver, ilyen közel álltam hozzá, hogy most én álljak azon a színpadon...

Egy áhitat szerint a jövőnk építése sokkal egyszerűbb, mint gondolnánk. Három dologon múlik: milyen könyveket olvasol, kikkel barátkozol és milyen a kapcsolatod Istennel?

Fábián Tibor

BIBLIAOLVASÓ

v e z é k f o n a l

Marcus

1. Sz.	Péld 5	Lk 20,1-8
2. Cs.	Péld 6	Lk 20,9-19
3. P.	Péld 7	Lk 20,20-26
4. Sz.	Péld 8	Lk 20,27-40
5. V.	Péld 9	Lk 20,41-44
6. H.	Péld 10	Lk 20,45-47
7. K.	Péld 11,1-16	Lk 21,1-4
8. Sz.	Péld 11,17-31	Lk 21,5-6
9. Cs.	Péld 12	Lk 21,7-19
10. P.	Péld 13,1-14	Lk 21,20-24
11. Sz.	Péld 13,15-25	Lk 21,25-38
12. V.	Péld 14	Lk 22,1-6
13. H.	Péld 15,1-19	Lk 22,7-13
14. K.	Péld 15,20-33	Lk 22,14-23
15. Sz.	Péld 16	Lk 22,24-30
16. Cs.	Péld 17	Lk 22,31-38
17. P.	Péld 18	Lk 22,39-46
18. Sz.	Péld 19	Lk 22,47-53
19. V.	Péld 20	Lk 22,54-65
20. H.	Péld 21	Lk 22,66-71
21. K.	Péld 22,1-16	Lk 23,1-5
22. Sz.	Péld 22,17-29	Lk 23,6-12
23. Cs.	Péld 23	Lk 23,13-25
24. P.	Péld 24	Lk 23,26-31
25. Sz.	Péld 25	Lk 23,32-43
26. V.	Péld 26	Lk 23,44-49
27. H.	Péld 27	Lk 23,50-56
28. K.	Péld 28	Lk 24,1-12
29. Sz.	Péld 29	Lk 24,13-35
30. Cs.	Péld 30	Lk 24,36-49
31. P.	Péld 31	Lk 24,50-53

Gyülekezeteink

Létéből

A tizedik - avagy évkezdő közösségépítő alkalom Léván

Tíz év telt el azóta, hogy az első száz tányéros kocsonyát megszerveztük. 2013 januárjában nagy érdeklődés (amely azóta sem lankad) mellett tartottuk első alkalmunkat. Eddig egy ízben, 2021-ben, a járvány miatt maradt el a kocsonyafőzés. Egy éve, még ha óvatosan is, de újra rezegni kezdett az aranyszínű kocsonya a lévai lelkész hivataltányéiraiban. Az idén már nem

volt kérdés, hogy újra szélesre tárjuk a kapukat. Hívogattuk a lévai és környékbeli ismerősöket, de nemcsak a reformátusokat a „száz tányérosra”. A 2022-es év hihetetlenül gazdag évnek bizonyult. Négy gyülekezetben szolgálunk (a lévai mellett a hontvársányi, a felsőszecsei és újbársi gyülekezetekben). Érzékeljük, ahogy a hívekben növekszik a kedv, és az istentiszteletek mellett a közösségi alkalmakat is egyre többen látogatják. Tudatosan úgy alakítottuk rendezvényeinket, hogy a négy gyüle-

kezetet egy közösséggé formáljuk. Csak a legfontosabbakat alkalmainkat említem: Bölcsőde átadása márciusban, evangelizáció áprilisban, pünkösdi rádiós istentisztelet és a Nemzeti Összetartozás Napja június elején, gyermeknap június végén, gyülekezeti nap júliusban, gyermekek 5 napos napközis tábora júliusban, augusztusi gyülekezeti kirándulás Bodrogközben, szeptemberi szüret, vagy az adventi időszakban megszervezett gyermeknap, adventben a nők és külön a férfiak ré-

szére meghirdetett adventi délutánok, zenés áhítat az örösiekkel, vagy a karácsonyi műsor a főtéren és a templomokban. Az év megkoronázása volt a közös gyülekezeti szilveszter, ami olyan jól sikerült, hogy a résztvevők délután négytől hajnali fél kettőig együtt maradtak. Ezekkel a kellemes tapasztalatokkal és élményekkel láttunk hozzá a 10. száz tányéros kocsonya megszervezéséhez. Miért éppen kocsonya és miért 100 tányéros? És egyáltalán lehet-e Istent dicsőítő alkalom egy év eleji vigadalom? 10 éves tapasztalat, hogy lehet, és nagyon sok áldás van rajta. Középpontban az élő reménység áll. Isten velünk van, és mi is kitartunk egymás mellett. Közösséget vállalunk mindazokkal, akik egy Istent imádnak, egy nyelvet beszélnek (egyetértenek), egy hazát, azaz Isten országát közösen képviselik ebben a világban. Lévai szolgálatunk kezdetén (2005-öt írtunk) a lévai presbiterok és gyülekezeti tagok kocsonyafőzés ürrügén saját otthonaikba gyűjtötték össze a híveket. Néhány év elteltével, 2012 végén, született meg bennünk a vágy, hogy ezeket az

összejöveteleket fel kellene eleveníteni. A szándékot azonnali tett követte. Évről-évre igyekeztünk elkészíteni a 100 tányérnál nagyobb számú kocsonyát, amit rendszerint pörkölttel, vagy egyéb finom fogással egészítettünk ki. Az asztalon még nem hiányzott a gyülekezet legújabb bora (a lévai „Címzetes” – néhai paloznaki presbiterunktól kapta a nevét). Pincemesterünk és egyben presbiterünk Rác Zoltán munkáját és kitartását dicséri az idei évjárat. E mellett a környékbeli szőlősgazdák borainak kellemes nedűjét is kóstolhatjuk. Az összejövetelek igei üzenetátadással kezdődnek. A Gondviselés oltalmát hirdetve életünket és szolgálatunkat Isten elé visszük. Övé minden áldás. Ezt követi egy rövid képes összeállítás a velünk történekről. Az együttléte rövid kulturális program is gazdagítja. Több éven keresztül népi muzsika szórakoztatott bennünket. 2020-ban fiatal felsőszecsei gyülekezeti tagunk bűvészmutatványa kápráztatta el a közösséget. Az este kicsúcsosodása a feldíszített kocsonya bemutatása és „megkeresztelése” piros paprikával és ecettel. Ez a privilégium mindig a kocsonya készítőjét illeti. Vé-

göl jöhet a gasztronómiai élvezet, a finom kocsonya és pörkölt, sütemények és egyéb ingyencségek elfogyasztása. Volt olyan esztendő, amikor 100-120 vendég fogadására is fel voltunk készülve. Az idei alkalomra, nagy örömeinkre, több mint 70 személy érkezett. A Reménység Szigete (lelkészi hivatal) földszinti termeibe újra eleven közösségi élet költözött be. A kocsonyát egy nappal elfogyasztása előtt készítjük. A vendégcsalogató napon a pörkölt is elkészül. Majd jöhet a terítés, a porciózás, ki tudja, hányadik takarítás, - de a fáradságot megéri. A kocsonyát közösségeink tagjai készítik. Csak néhány név az eddigi mesterekből: Rácz Rózsa, Verebes Vera, Gyén Éva, Szobi Kálmán és Magdaléna, a Juhász Gyula Alapiskola szakácsai. Az idén a szecsei gyülekezet gondnoka és felesége, Csekei Lajos és Tünde készí-

tették a kocsonyát, amelyből 103 tányér készült el. Olyan esztendőre is emlékszem, amikor 150 kocsonyát készítettünk. Az idősebbek számára személyesen visszük el a kocsonyát, hogy ők is megkóstolhassák a finomságot. Léván a 100 tányéros kocsonya mellett több hagyományt is sikerült megteremteni. A szolgálat sok lemondással jár, de a gyümölcsei megörvendeztetik és felüdítik a szolgálattévőket. Arra gondoljunk, hogy Krisztus milyen nagy áldozatot hozott érettünk. Nekünk annyi a dolgunk, hogy azt alázattal és hálával elfogadjuk. A hálaadás erőt ad, hogy egymást újra és újra megajándékozzuk, és átéljük a találkozás és együvé tartozás örömét. SDG.

Kassai Gyula lévai lkp., Fotó: Mészáros Lajos

Evangelizációi esték Deregnnyön

Két éven át nem volt lehetőség evangelizáció tartására a Református Tanulmányi Központban. A virtuális térben tartott istentiszteletek sokakat eltávolítottak a gyülekezeti alkalmaktól is, így, ha nem is az alapoktól, de sok mindent újra kell gondolnunk szolgálatunkban. Az elmaradó híveket kérdezve gyakran

számára a gyülekezeti közösség elengedhetetlenül fontos. Ez volt látható a 2022 adventjében megtartott evangelizációs estéken is. Hitben megerősödni, reménységben és szeretetben gazdagodni a reformáció bibliai alapjain épülve lehet. A három este bizonyágtevőjei a Szentírás Ószövetségben és Újszövetség-

hit áldozatos megélését a mulandó eszmékkel és szokásokkal szemben. Erre példa Jósias király által kezdeményezett reformáció leromboltatta az áldozóhalmozokat, a templomból eltávolította a „magán-bálványokat”, Jeruzsálemet megtisztította a bálványtemplomoktól, s azok papjaitól. A körülmények megváltozása mellett szükség van egyéni hitünk megújulására, a minket naponként kísértő szokások, indulatok, hamis vallásosság elhagyására is. A református hívek nagy része ismeri a reformáció alaptanításait: Kegyelemből hit által! Valamint: egyedül a Szentírás, egyedül hit által, egyedül kegyelemből, egyedül Krisztus által, egyedül Istené a dicsőség. Ezek megtartása nélkül nem újlhat meg hitünk. Pál apostol arra buzdít az Efézusi és Római levélben: **„újljatok meg lelketekben és elmétekben, öltöskétek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtetett,”**

„és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek, mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.”

Cs.L.

halljuk a választ: Megnézem az istentiszteletet a televízióban, meghallgatom a rádióban. Ez azt jelenti, lélekben eltávolodott a gyülekezeti közösségtől. A kereszténység nem „magánszám”. Egymás szeretetéről, és szeretetben való elhordozásáról szól, nem pedig az önszeretetről. Az igazán hitben járó ember

ben megfogalmazott hitújulás üzenetét fogalmazták meg, hangsúlyozva, a keresztén gyülekezet hitben történő megújulása elengedhetetlenül szükséges a megmaradásához. A megújulás nem jelentheti az épp divatos szokások beépítését a gyülekezeti életbe, hanem pont ellenkezőleg, a tiszta maradandó bibliai

Jubileumi köszöntő - id. Kalán Viktor 65 éves

Kedves presbitertestvérem az Úr Jézus Krisztusban!

Testvéri szeretettel köszöntjük Önt, aki Isten kegyelméből november 7-én betöltötte 65. születésnapját. 1957 – ben ama napon látta meg a napvilágot szülei egyetlen gyermekeként. Istenfélő családba született, és hitbeli meggyőződéssel neveltetett. Ön ebben a hitben, Istenbe vetett reménységben jár családjával, szereteteivel együtt.

Megőrizte és szeretettel, felelősséggel ápolja ősei örökségét, ahogy azt minden istenfélőnek tennie kellene. Én 11 éve ismerem meg Önt, mint együlekezeti egyik oszlopos tagját, presbiterét és e község polgár-mestereit. Tapasztalataim alapján elmondhatom, hogy Ön minden nevezett területen helytáll, és lelkiismeretes odaadással, felkészültséggel, áldozatvállalással, testvéri szeretettel tölti be az Önre ruházott, illetve Ön által felvállalt feladatokat. Mindemellett családfőként, hitvesként, édesapaként, nagyapaként is kiveszi részét a mindennapi élet dolgaiban. Minden téren helytállni, akadályokat leküzdeni, és megfelelni a kihívásoknak nehéz feladat, de Gondviselő Istenünk hathatós segédelmével lehetséges. Az Úr

Önnek e helytálláshoz szerető szívű, gondoskodó hitvestársat, gyermekeket és unokákat is adott, a presbiteri és a polgármestéri hivatás betöltésében pedig bölcs, hozzáértő munkatársakat, beosztottakat, alkalmazottakat. Boldog ember az, akit szerető szívű családtagok vesznek körül, ahogyan a zsoltáros is vallja.

65 esztendősen Ön ma előre és vissza is tekint. Visszatekintve hálát ad Istennek mindazért, amit ezidáig elért, és megköszöni az Úr gondviselő jelenlétét a mindennapi életben. Amikor pedig előre tekint, akkor kéri az Úr segédelmét az előttünk álló időszakra, amelyben még annyi megvalósítandó feladat vár Önre. Adjon Önnek a minden gondviselésnek Istene sok erőt, egészséget, boldogságot, kitartást és bölcsessé-

get, szerető szívet, türelmet és hosszú boldog életet családjá körében, gyülekezetünkben és községünk élén! Szívemből kívánom. Végül pedig engedje meg, hogy a 128. zsoltár és a Jelenések könyvének válogatott verseivel köszöntsem: „Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját!” (Jel. 2:10b)

Kozár Péter

A Heródesek örökségének árnyékában, de mégis...
(Csak a test száll a sírba. Gondoljuk tovább Duray Miklós álmait!)

Mi már vesztesre állunk: ez a nemzedék lassan elvonul, kihal. De ők, akik megkeserítették az életünket, akik belemondítottak értékeinkbe, életünkbe, ételeinkbe, álmainkba, ők sem nyertek. Mert ők lesznek ám az igazi nagy vesztesek! – mondja keserűen, de mégis egy élettapasztalat bölcsességével ismerősöm.

Érzem, igaza van. Így múlik el a világ dicsősége, de hogyan is jutottunk idáig?

Naponta tapasztaljuk, hogy a szellem katonái újabb és újabb vereséget szenvednek a nyomuló emberidegen lélektorzulások ellenében az evilági frontokon. A Sátán létét éppen ez a szervezett nyomulás bizonyítja. És aknamunkája nem eredménytelen. Befurakodott minden területen az életünket befolyásoló szervezetekbe, intézményekbe, oktatásba, tömegtájékoztatásba, művészetbe és iroda-

lomba, a gazdasági és politikai életbe, már a templomokban is egyre több helyen felbukkan, sőt saját egyházat is létrehozott a jóhiszemű balekok megtévesztésére, akiknek annyi is elég, hogy valaki

Jézus nevében szónokoljon. Az ámítás és csábítás művészetét magas fokon tudják művelni az erre kiképzett szakemberek hálózatával valamilyen civil fedőszervezet árnyékában.

1971-ben a Szorsokó alatti VII. NYIT

A tizedrangú csepürágók szintjén lézengő és magukat írónak, művésznek nevező bugrisok maffiahálózatként terjeszkedve pusztítják a nemes lelki értékeket, amiként azt az invazív gyomok teszik a kultúrnövényekkel. Nincs rá vegyszer, ezért a klasszikus, radikális módszer kell alkalmazni ellenük: gyökerestől kitépni és tűzre vetni.

Duray Miklós és Mács József

Kapa kell ide, nem szentbeszéd! – szólát a szomszéd.

S talán igaza van. Ne hagyjuk a kerünk elgazosodni, és tegyük helyükre a kerítésket!

A bugrisok már-már a győzelmüket ünneplik. Sikerült megrontaniuk a derűt, a szellemi szabadságot, a hit világosságát és az örömhír reményét is. Nem kis eredmény. Elhintették a kilátástalanság és reménytelenség sötét jövőképét, a bizonytalanság állapotát, amiből az általuk felkínált kiút a megragadható, a megszerezhető, az ehető és iható, a szagolható és élvezhető anyagi világ bizonyossága. „Élj a mának! Vedd el, szerezd meg, uralkodj rajta! A holnapra ne gondold! Ne törődj azzal, hogy mi jön ezután, hogy mi van odaát! Itt és most! – ez a tiéd. Azt se feszegetsd, hogy mi volt és honnan jöttél! Te

vagy a legfontosabb, valósítsd meg önmagadat: bármi áron, mert megérdemled. Másokkal ne törődj, ők sem törődnek veled. A magad javát és hasznát tartsd szem előtt. Értékes vagy számunkra, ezért miránk figyelj. Mindig figyelünk rád, és megmondjuk, mit kell tenned, hogy jól élj. Ez legyen számodra a legfontosabb. Isten nincs, Jézus egy szélhámos volt, a keresz-

tentagadó sátánista Marx-Mordehaj tanítványai által, akik Lenin, Hitler és Mussolini szellemi bölcsőjét is ringatták.

Helyenként már győzelmi lakomát ülnek az emberi alapértékeket védelmző „maradi és konzervatív” végvárok romjainál.

Azt hiszik, győztek, mert a végvárok helyőrsége megfogyatkozott, a falak om-

Prága 1991. Miklós napon a parlamenti magyar frakció

ténység elavult, a papok hazudnak, a családi kötelék csak visszahúzó, a nemzet nem érték, a házasság fölösleges intézmény...

Légy független és szabad !”

És tömegek falják ezt a maszlagot, ezt a bugrispropagandát, közben észre sem veszik, hogy amikor ezt a fajta „függetlenséget és szabadságot” választják, éppen akkor szolgáltatják ki lelküket és teljes lényüket a léleksorvasztó zsarnokságnak, ahol minden csak látszat, és sem szó-lásszabadság sem a vélemény szabadság nem engedélyezett. Ám korlátlanul szajkózhatod azt, amit ők hirdetnek, foglalkozhatsz azzal, amit megengednek, bírálhatsz azt, amit ők jelölnek meg számodra célpontként. Ez a neoliberális jelenlegi láttelepe. Nem véletlen, hogy ez is ugyanabból az alomból került ki, mint a kommunista kiáltvány, az is-

ladozóban, sokan elpusztultak a küzdelmekben, néhányan belefáradtak, feladták, kiábrándultak, megfásultak, és az utánpótlás nem érkezik. Igaz elveket hirdető, de haszonelvű hamis szövetségek köttetnek a tájékozatlan tömegek bőrére, akiknek elámítására milliókat költenek minden kampányban.

A parazita bugrisok talán még nem látják, nem tudják, hogy amit elpusztítanak, az a gazdatest eltette őket ezidáig. És mint minden rákos daganat, ők is belepusztulnak majd a győzelmükbe. És kárhozatra van ítélve a szellemi romlottságot tápláló liberális metely, mert Isten akarata ellenében Heródes katonái is hiába ölték meg a gyermekeket Betlehemben: az az egy, a legfontosabb megmenekült, és tanítványai bejárták a világot.

Mihályi Molnár László

PETŐFI-REJTÉLYEK

2023. január 1-én ünnepeljük a legnagyobb magyar költő, Petőfi Sándor születésének 200 éves évfordulóját. És itt vannak már rejtélyek, amik nehezen tisztázódtak. Egy időben 1822. december 31-ére tették születési idejét és szülővárosának ő maga Kiskunfélegyházát tartotta, holott valójában Kiskőrösön anyakönyvezték kereszteltként 1823. január 1-én. Az már csak hab a tortán, hogy a XIX. század második felében több kunsá-

gi település versengett szülőhelye kitüntető címéért.

Gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar többször írásban nyilatkozott úgy, hogy Petőfi az ő fia. Van olyan irodalomtörténeti vélemény, amely szerint ez nem lehetetlen. Ha Petőfi természetét, viselkedését nézzük, bizony több a hasonlóság Széchenyihez, mint a derék Petrovics István mészárosához és korcsmárhoz, anyakönyv szerinti apjához.

A zseniális költőfejedeleme 26 évét ismerjük és ennyi idő alatt egy informatikus legújabb összegzése szerint 862 ismert verset hagyott ránk, köztük több hosszabb epikus költeményt, de prózai műveket is publikált, újságcikkeket és fordításokat. Hogyan csinálta? Ez maga is rejtély.

Volt ideje sok minden mellett arra, hogy magyar és szlovák kétnyelvű neveltetése után iskoláiban megtanuljon né-

metül és latinul, hiszen voltak osztályai, amelyekben ezeken a nyelveken tanulnak bizonyos tantárgyakat, majd megtanuljon angolul és franciául úgy, hogy Shakespeare színdarabokat fordított és franciából költeményeket.

1842. július 8-án a költő bal szeme világát végleg elvesztette. Teljes napfogyatkozás volt akkor és a másfél éves katonai szolgálata után a pápai református kollégiumban tanuló Petőfi Jókai Mórral és Orlai Petrich Somával, diáktársaival a városon kívül várta a beharangozott napfogyatkozást. Felszerelkeztek kormozott üveggel, mivel a híradások lelkére kötötték az embereknek, hogy szabad szemmel bele ne nézzenek a jelenségbe, mert megvakulást kockáztatnak. Amikor a teljes napfogyatkozás bekövetkezett, Petőfi félre tette a kormozott üveget és úgy várta a nap első sugarainak előtörését. Megtörtént, ő pedig a szeméhez kapva kiáltott fel, mert a szemében valami elképzelhetetlen fájdalmat érzett és nem látott. Karon fogva kísérték vissza a városba barátai, mert akkor és még napokig nem látott semmit, majd lassan a jobb szemének látása helyre állt, de a bal szemére megvakult.

1845 októberében Petőfi már ünnepelt költő volt, annak az évnek a tavaszán mondta fel segédszerkesztői állását, mert meg tudott élni írásaiból, s abban az évben több verseskötete jelent meg. Debrecenben Szigligeti Ede: *Két pisztoly* c. darabját játszotta a színtársulat, amikor az első felvonás utáni szünetben nagy ovációra lettek figyelmesek a színészek. Kiderült, hogy Petőfi érkezett a színházba, őt ünnepelte a közönség. Prielle Kornélia (1826-1906) a következő felvonásban egy dalt kellett, hogy énekeljen a színpadon, ő azonban Petőfi „*A virágnak megtiltani nem lehet*” c. versét énekelte el. Óriási sikere lett. Petőfi az előadás után megköszönte a kedves gesztust. Másnap délelőtt együtt voltak, együtt is ebédeltek és a költő megkérte a színésznő kezét, aki igent mondott. Délután papot kerestek, aki nyomban megesküti őket. A törvényileg előírt három vasárnapi kihirdetés nélkül azonban sem a református, sem a katolikus pap nem vállalta az esketést.

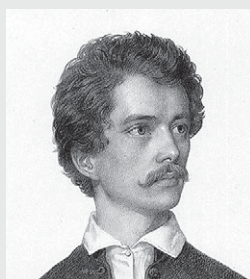
Petőfi csalódottan ment a maga útján, bizonyára csalódottan, de vigasztalódni kényszerülve játszott tovább a 19 éves, akkor már sikeres művésznő. Petőfi több barátja, köztük a legközelebb álló Jókai is azon a véleményen volt utólag, hogy bizony jobb lett volna Sándornak Prielle Kornéliát feleségül vennie, mint Szendrey Júliát, aki műzsája volt, de egyben rossz szelleme is a forradalom és szabadságharc idején.

A forradalom alatt és után Júlia nem mérsékelte férje egyre szélsőségebb magatartását, sőt még bátorította. Ekkor bontakozott ki a költő radikális republikánus politikai beállítottsága és utópista társadalmi szemlélete. Dühödten fordult a királyok ellen, valamint a szerinte tehetetlen Batthyány-kormány ellen. Nem véletlen, hogy a szovjet értékelés „korának bolsevikja”-ként magasztalta. Valójában a nemzeti összefogást, a polgári átalakulást gátolta és a küszöbön álló fegyveres önvédelem szervezését. Nem véletlen, hogy sokan megrettentek

Petőfi nézeteitől és elidegenedtek tőle. Az első népképviselői országgyűlési választásokon Szabadszálláson kívánt képviselőjelöltként fellépni, ahonnan agyonveréssel fenyegetve zavarták el. Keservét *Az apostol* megírásával enyhítette, amivel gazdagította irodalmunkat, de utána nem volt más lehetősége, hogy helyreállítsa társadalmi tekintélyét és egyúttal szorult anyagi helyzetéből szabaduljon, minthogy katonának jelentkeztek. Az ő katonai múltjával jogosan kapta a századosi rangot és lett kiképző Debrecenben a 28. honvéd zászlóaljban. A katonai fegyelmet azonban nem bírta elviselni ő, aki fiatalon közlegényként pedig megtanulhatta a császári-királyi hadseregben, hogy rendnek muszáj lenni. Sajnos renitenskedésével és fegyelmezetlenségének versbe öntésével a szabadság hadseregének ütközésszerűtlen gyengítését okozta. Hogy hazaszeretete és a szabadságért küzdeni akarása töretlen volt, azt katonaköltőként írott versein kívül fényesen igazolja a segesvári ütközetben, 1849. július 31-én történt eltűnése.

A végső Petőfi-rejtély aztán a segesvári ütközetrel kezdődött és máig sem ért véget az újabb kutatások szerint hadifogolyként a szibériai Barguzinba hurcolt Petőfi 1856-ban történt halálával és 1989-ben történt exhumálásával. Hiába találtak a bécsi és a szentpétervári levéltárban dokumentumokat Petőfi hadifogságba eséséről, haláláról. Hiába exhumálta nemzetközi régészcsoport és azonosította 28 ismérv alapján Petőfi csontvázaként a 7. számú sírban talált maradványokat. Hiába hasonlította össze nemzetközi szakértők bizottsága a barguzini csontváz DNS anyagát Petrovics István, Petőfi édesapja ma élő rokonainak DNS mintáival, amelyek azonosságot mutattak, a Magyar Tudományos Akadémia mindezt nem ismerte el és máig sem ismeri el hitelesnek, szerinte Petőfi Segesvárnál elesett és ismeretlenül tömegsírhoz temették. (Takács Péter: Egyetlen vizsgálat hiányzik Petőfi azonosításához. Interneten KÖRKÉP, SK 2021. március 14.)

PETŐFI SÁNDOR 1823 - 2023 / A PUSZTA, TÉLEN

Hej, mostan puszta ám igazán a puszta!
Mert az az ősz olyan gondatlan rossz
gazda;
Amit a kikelet
És a nyár gyűjtöget,
Ez nagy könnyelműen mind elfecséreli,
A sok kincsnek a tél csak hűlt helyét leli.

Nincs ott kinn a juhnyáj méla
kolompjával,
Sem a pásztorlegény kesergő sípjával,
S a dalos madarak
Mind elnémultanak,
Nem szól a harsogó haris a fű közül,
Még csak egy kicsiny kis prücsök sem
hegedül.

Mint befagyott tenger, olyan a sík határ,
Alant röpül a nap, mint a fáradt madár,
Vagy hogy rövidlátó
Már öregkorától,
S le kell hajolnia, hogy valamit lásson...
Igy sem igen sokat lát a pusztaságon.

Üres most a halászkunyhó és a csőszház;
Csendeselek a tanyák, a jószág benn
szénáz;
Mikor vályú elé
Hajtják estefelé,
Egy-egy bozontos bús tinó el-elbődül,
Jobb szeretne inni kinn a tó vizébül.

Leveles dohányját a béres leveszi
A gerendáról, és a küszöbre teszi,
Mevágja nagyjából;
S a csizmaszárából
Pipát húz ki, rátölt, és lomhán szipákol,
S oda-odanéz: nem üres-e a jászol?

De még a csárdák is ugyancsak
hallgatnak,
Csaplár és csaplárné nagyokat alhatnak,
Mert a pince kulcsát
Akár elhajtsák,
Senki sem fordítja feléjük a rudat,
Hóval söpörték be a szelek az utat.

Most uralkodnak a szelek, a viharok,
Egyik fölön a légben magasan kavarog,
Másik alatt nyargal
Szikrázó haraggal,
Szikrázik alatta a hó, mint a tűzkő,
A harmadik velök birkozni szemközt jó.

Alkonyat felé ha fáradtan elülnek,
A rónára halvány ködök települnek,
S csak félig mutatják
A betyár alakját,
Kit éji szállásra prüszögve visz a ló...
Háta mögött farkas, feje fölött holló.

Mint kiűzött király országa széléről,
Visszapillant a nap a föld pereméről,
Visszanéz még egyszer
Mérges tekintettel,
S mire elér a szeme a tulsó határra,
Leesik fejről véres koronája.

(Pest, 1848. január)

Emlékezz vissza....

Azok a 70-es évek

Egy évtized, amelyben „kitárulkozott előttem a világ”. Talán azt gondolhatják a Testvérek, hogy fellengzős szavakat használok, de az 1972-1980 közötti időszakban szerzett ismeretek, élettapasztalatok meghatározóak voltak későbbi szolgálatomra. Az évtized első éveit a politika a „konszolidáció időszakának” nevezik az akkori Csehszlovákiában. Alig 15 évesen ebből annyit érezhettem, hogy ismét elmaradtak tanítóink a templomi közösségből, s a gimnázium első osztályában, amikor „tanárnőnek” szólítottam a matek tanárnőt, akkor kijavított, hogy „tanárelvtársnőként” kell szólítanom. A faluban nem sok jele volt a szovjet megszállásnak, csak a híradások harsogták ismét a keményvonalas kommunista propagandát. Ez elsőéves középiskolásként rám is hatással volt, s karácsonyeste a családi vacsoránál, amikor édesapám imádkozott és ígét olvasott én elmondtam, hogy kételkedem a Szentírás igazában. Nem kaptam szidást, sem szemrehányást, „csak” türelmes szeretetet, ami elgondolkodtatott. Élt bennem volt alapiskolai osztályfőnököm, Szabó Béla tanító úr, és iskolaigazgatónk, Zsebik Károly magyar elkötelezettsége, s érezhető volt, hogy nem rajonganak a rendszerért. A politikai propaganda iránti

ellenállást az is segítette, hogy esténként eljött hozzánk egyik szomszédunk, aki egyértelmű ellenzéke volt az ateista rendszernek, s esténként az Amerika Hangja és a Szabad Európa rádió adásait hallgattuk. Másodikos gimnazistaként, már reggeli közben hallgattam az egyik adó reggeli híresszefoglalóját, s

Osztálykirándulás 1973

így már másként értelmeztem a politikai történe-
ket. Édesanyám azonban emlékeztetett az USA 1956-
os magatartására, s így nem estem az egyik végletből
a másikba. A gimnáziumban a humán tagozatra jár-
tam, s kedvenc tantárgyam a történelem volt, vala-
mint az irodalom, irodalomtörténet, földrajz. Sokszor
nézegettem Európa térképét, úgy tekintve a nyugati
országokra, mint amelyek elérhetetlenek egy keleti
tömbben élő ember számára. Először 1972 júniusá-
ban utazhattam Magyarországra, mégpedig volt
alapiskolai igazgatóm hívására, többnapos kirándu-
láson vettem részt Eger – Budapest – Balaton – Hévíz
útvonalon. Rengeteg látnivaló és élmény, de a legfon-
tosabb a magyar öntudat erősítése. Minden sokkal
színesebb és érthetőbb volt. Osztálykiránduláson
1968-ban voltam Pozsonyban, ahol idegennek érez-
tem magam, nem így az anyaországban. Nyaranként igyekez-
tem a szövetkezetben idénymunkásként pénzt keresni, s vásá-
rolni a magyar történelmi könyveket még akkor is, ha azokat
ideológiai alapon szerkesztették és fogalmazták. Isten különös
kegyelme folytán egyre jobban odafigyeltem a vasárnapi ige-
hirdetésekre is, s éreztem, az ismeret mellett az Istenbe vetett
hit tesz teljes emberré. Középiskolai osztályunkban kialakult
egy 7-8 fős csoport, akik hit és nemzet kérdésében nagyon kö-
zelálló nézetben voltunk, s ez érezte mindannyiunkkal a kö-
zösség jótékony erejét támogatását is. Tanulmányi eredmén-
yeim alapján már második évfolyamtól kezdve iskolánk
csapatával képviselhettem gimnáziumunkat a Sárospataki
Gimnázium által szervezett történelmi és irodalmi vetélkedőn,
mint ahogy hazai vetélkedőkön is jó helyezéseket érve el. Is-
merve Patak történelmi múltját, s alaposabb ismereteket sze-
rezve református hitünk Istentől nyert küldetéséről a második
évfolyam vége felé jelentkeztem lelkészemnél, elmondva, hogy
teológiát szeretnék tanulni, s kértem segítsen ebben. Rendsze-
resen jártam zenei oktatásra, s két év alatt megtanultam, ún.
suszter-módszerrel a harmóniumon kísérni a gyülekezeti
éneklést. Harmadikos gimnazistaként kialakult bennem és a

25 éves érettségi találkozón

már említett osztálytársaimban is a fennálló rendszer elutasí-
tása, amelynek alkalmanként hangot is adtunk. Egyik ilyen
helyzet volt, amikor polgári nevelés órán tanárunk (az iskola
pártszervezetének elnöke) a Szovjetunió által támogatott arab
országok nagy győzelméről beszélt, hangsúlyozva az imperia-
lizmus közelgő bukását. Az októberben lezajlott jom kippuri
háború eseményeit én a már említett nyugati rádiók híreiből is
ismertem, s tanárunk szavaira válaszolva elmondtam, hogy
milyen győzelem az, amikor az izraeli hadsereg majdnem el-
foglalja az ellenség fővárosát, Kairót, megsemmisíti hatalmas
harckocsi hadseregét és egyiptomi katonák ezrei esnek fogság-
ba? Tanárunk gyorsan lezárta a beszélgetést, valószínűleg neki
is volta értesülései hasonló forrásból. Következmények nem
voltak, de a polgári nevelésen ezt követően nem lehetett hozzá-
szólni az elmondottakhoz. A harmadik évfolyam vége felé, má-
jusban a tanítás után osztálytársammal egy első gimnazista
lányt láttam meg, akit az előző hónapokban sosem láttam. Mi-
vel kritikus megjegyzéseket tettem ruhájára, megkérdezte: Mi
nem tetszik? Az azóta eltelt majd 49 évben próbálok válaszolni
a kérdésre, több-kevesebb sikerrel.

Cs.L.

- folytatása következik -

Háborúról és békéről, egy volt francia idegenlégióssal

Ofella Balázs: tűzharcban nincsenek ateisták

Amint megérkeztünk Afganisztánba, a pravoszláv bajtársaim polcain megje-
lentek az ikonok, vagy a tábori miséken is egyre többen vettek részt. Olyan srá-
cok is, akikről egyébként nem is gondoltam volna, mondja Ofella Balázs, egykori
francia idegenlégiós, a Terrorelhárítási Központ (TEK) katonai kiképzője, aki
szerint vannak helyzetek, amikor a képzettség sem elég a veszély elhárítására.
Ilyenkor már csak Isten, a fizika és a ballisztika segíthet.

**A közelmúltban jelent meg könyve:
Tíz év a Francia Idegenlégióban. Mi
készítette, hogy megírja emlékiratait?
Mi volt a legfontosabb, amit az olvasó
tudtára akart adni?**

Annak, hogy belefogtam, voltak egy-
részt személyes okai. Szerintem történt
velem annyi érdekesség ebben a kilenc és
fél évben, amit érdemes megörökíteni, és
mivel van egy kis érzékem az íráshoz,

adta magát, hogy egyszer majd így ösz-
szegzem ezt. Emellett ott van az objektív
ok, hogy az idegenlégió témája nagyon
sok embert érdekel az országban, viszont
mivel kevés hiteles információ jut el hoz-
zájuk, olyan tévképzetek alakulnak ki
rólunk, hogy tele vagyunk lelketlen pszi-
chopatakkal és szökött bűnözőkkel, má-
sok meg a különleges erőket is felülmúló
szuperkatonaként képzelnek el minket,

akiknek egy szál késsel kell egyedül túl-
élniük az őserdőben. Ezeket a mítoszokat
is szerettem volna rombolni a könyvvel,
a valóságot bemutatva. És persze szükség
volt még a kiadóra, a Kárpátia Stúdióra,
ami nélkül nem került volna piacra a mű.

Egyáltalán, hogyan keveredik valaki az idegenlégióba? Mi vonzotta? Pénz, kalandvágy?

Hogy mások hogyan keverednek oda, az személyfüggő. Ahány életút, annyiféle motiváció. Én konkrétan azért jelentkeztem, mert katona akartam lenni. Fiatalkorom óta ez volt a vágyam, filmekben és könyvekben is ez a téma érdekelt, így nem volt meglepő, hogy huszonévesen egyenruhába bújtam. A pályaválasztásnál két út állt előttem ezen a téren: a Magyar Honvédség vagy a Légión. Mivel az előbbi az ekkor már 20 éve folyamatos leépítések hatására sok területen a padlón volt, a Légiónál pedig vonzott a hírneve, a nyugati fegyverzet és a lehetséges külföldi missziók, úgy döntöttem, hogy először megpróbálom Franciaországban, és ha nem vesznek fel, még mindig felszerelhetek itthon. De felvettek.

Egy interjúban beszélt arról, hogy Maliban és Afganisztánban is került életveszélyes helyzetekbe. Egy-egy ilyen eset után belegondol az ember, hogy milyen értékes az élet és mennyire könnyen elveszíthetjük?

Még, ha ennyire filozofikus gondolatok nem is fordultak meg a fejünkben, tudtuk, milyen szinten leselkednek ránk a veszélyek, és láttunk is erre példákat a környezetünkben. Tudtuk, hogy állandóan észnél kell lenni, és azt is, hogy vannak helyzetek, amikor lehet az ember bármennyire figyelmes vagy jól képzett, egyszerűen semmit nem tud tenni a veszély elhárítására. Akkor már csak Isten, a fizika és a ballisztika kezében vagyunk. És nemcsak a haláltól tartottunk, egy végtag vagy a mozgásképeség elvesztése ugyanolyan ijesztő volt, vagy még rosszabb. És ezekre is voltak ott példák. Viszont azt le kell szögezni, hogy ezek alacsony intenzitású konfliktusok voltak, itt nekünk statisztikailag túl nagy esélyünk nem volt a halálra. Ilyen téren nem lehet összehasonlítani például az orosz-ukrán háborúval.

Lapszámunk témája a béke. Mit gondol egy katona a békéről, hiszen Ön éppen az ellenkezőjére, a harcra volt kiképezve?

Ahogy a latin mondás tartja, ha békét akarsz, készülj a háborúra. Itt kizárólag azért élhetünk nyugalomban és egy jól szervezett társadalomban, mert a határainkat fegyveres, harcra kiképzett katonák őrzik és a belső rendet szintén fegyveres rendőrök biztosítják. Ha ezen szervezeteket megszüntetnénk, az egész

pillanatok alatt zuhanna anarchiába... Hogy onnan aztán sok vér és szenvedés árán kiemelkedjen valamiféle rendszer, melyet szintén fegyverrel biztosítanak. Az emberi társadalmak, sőt a legtöbb élőlény így működik. És a mi békéhez szokott társadalmunkat sokkal jobban megviselné egy ilyen összeomlás, mint sok harmadik világbeli népet, melyek azért már hozzá vannak szokva a hasonló megpróbáltatásokhoz.

Nem olvastam ugyan hittel kapcsolatos megnyilatkozásait, de voltak-e pillanatok, helyzetek a bevetései során, amikor az ima és az istenhit segítségével volt önnek és bajtársainak?

Tűzharcban nincsenek nagyon ateisták. Látványos volt, hogy amint megérkeztünk például Afganisztánba, a pravoszláv bajtársaim polcain megjelentek az ikonok, vagy a tábori miséken is egyre többen vettek részt. Olyan srácok is, akikről egyébként nem is gondoltam volna. Nincsenek erről hivatalos statisztikák, de szerintem nagy részünk hitt Istenben. És ez szerintem előnyös egy katonánál. Ha tudja, hogy van valaki, akire akkor is számíthat, amikor már minden reménytelennek tűnik, az segít megakadályozni, hogy kialakuljon nála a pánik vagy teljes letargiába essen. És ez életmentő lehet.

Meghökkenítő volt, amit arra a kérdésre nyilatkozott, hogy hol érte a legnagyobb kultúrsoikk. Miközben hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a globalizáció lefedi a világ nagy részét, mégiscsak vannak helyek, ahol az Ön szavaival, a „legsötétebb őskort” talál-ni?

A világ népességének nagy része ilyen körülmények között él. Ezért érdemes világot látni, és ilyen helyekre utazni, hogy rádöbbenjünk, itthon milyen szerencsések vagyunk. Pontosabban ez nem szerencse, ezeket a körülményeket az őseink és mi hoztuk létre és tartjuk fent kőkemény munkával. Míg egyesek otthon élhetetlennek minősítik az országot és mindennel bajuk van, emberek milliárdjai nem jutnak tiszta ivóvízhez, nincs náluk szervezett szemétszállítás, belehalnak egy vérmérgezésbe vagy egy gyermekszülésbe, kisgyerekként megcsonkítják a nemiszervüket és az életükben nem tanulnak meg még olvasni sem. Azon meg mindig mosolygok, aki a magyar közlekedési morált szidja. Az ilyen nemhogy Afrikában, de még Párizsban sem vezetett soha.

A valóságon túl, lelkiekben ki lehet-e lépni valaha az idegenlégióból? Nem kísértik a tűzharcok, összecsapások? Egyszóval mindaz, amit az átlagember csak filmekben lát, Ön viszont a valóságban is részese volt...

Vannak, akiknél jelentkezik a poszttraumás stressz, de ez engem elkerült. De ismétlem, én csak alacsony intenzitású konfliktusokban vettem részt Maliban és Afganisztánban. Ha engem is harcokcsikkal és nehéztűzérősséggel lőttek volna, mint most sokakat az ukrán fronton, nem tudom, mi lenne a helyzet. A francia hadsereg egyébként végig odafigyelt a katonái mentális egészségére, állandóan a rendelkezésünkre álltak a pszichológusok, és rendszeresen vizsgáltak is minket. Olyan értelemben viszont a részem maradt a Légión, hogy mindhalálig büszke leszek azokra az évekre, amikor itt töltöttem.

Ön fordította magyarra Laurent Obertone Gerilla című regényeit, melyek a francia társadalom összeomlásáról szólnak. Járőrözött is francia rendőrökkel. Tehát volt lehetősége élőben is látni a valóságot. Milyen a francia valóság? És milyen lesz a nyugat-európai jövő? Eldönti a demográfia, ahogy sokan állítják?

Szomorú volt látni Franciaország leépülését. Egy gyönyörű és mind természeti kincsekben, mind történelmi-kulturális örökségben gazdag ország, mely körülbelül 30 évvel ezelőttig a Föld egyik legélhetőbb helye volt. Még mindig élhető hely, főleg vidéken, de a folyamatok nem jók. A sokszor kontroll nélküli bevándorlás miatt főleg a nagyvárosokban egyre csak csökken a francia lakosság aránya, megjelent az elgettősödés, a bőkezű szociális rendszeren való élőködés, és válaszul az állam inkább a saját rendőreit korlátozta, és a saját kultúráját tagadta meg. Ma már nem „politikailag korrekt” a francia történelem olyan dicsőséges fejezeteit emlegetni, mint a 732-es poitiers-i győzelem az arabok felett vagy a keresztes hadjáratok, de még Napóleon is sorozatos politikai támadások kereszttüzében áll. Én azért remélem, hogy valahogy megfordulnak ezek a folyamatok, és az ország megmarad franciának.

Milyen volt hazatérni Magyarországra, olyan helyszínekről, ahol szinte égett az ember talpa alatt a talaj? Ha Nyugatra nézünk, társadalmi konfliktusokat látunk, Keleten háborút. Ma-

gyarország eközben nagyon tudatosan törekszik arra, hogy ne sodródjon bele semmilyen háborús konfliktusba, miközben Európában vörös posztónak számít a békét hangoztató véleményével. Jó ez az irány?

Én szerettem Franciaországot és a francia embereket, de ettől függetlenül mindig is magyarnak tartottam magam. Meg se próbáltam franciává válni. Ebből kifolyólag jól esett hazatérni. Azt jónak tartom, hogy semlegesek próbálunk maradni két idegen állam konfliktusában, de amíg az EU belefolyik a háborúba, a gazdasági hatásait mi sem kerülhetjük el.

Egyébként, ha Nyugat-Európából indulunk ki, Magyarország, illetve, Közép-Európa valóban a béke szigete?

Jelen pillanatban valami hasonló a helyzet, de nem jó azzal állatni magunkat, hogy ez örökre így marad. Minden, ami Nyugaton megjelenik, 20 éven belül

begyűrűzik hozzánk is. Ha Európa nagyhatalmai elbuknak, vagy feladják az identitásukat, nekünk, kisebbeknek sem lesz sok esélyünk a túlélésre.

Fábián Tibor

Tíz év a Francia Idegenlégióban.

Francia Idegenlégió. A világ egyik legismertebb és egyben legfélreismertebb katonai alakulata. Tagjai Rejtő Jenő regényei alapján mind keményök-lű bajkeverők. A bulvárlapok szerint agymosott gyilkológépek, akik civilként egytől egyig az alvilágban folytatják. Az itt megfordult beteges hazudozók meséiben (akik általában idő előtt leléptek) John Rambo és James Bond keverékei. A kádárista történeszek könyveiben az imperializmus öklei, akik naponta kiirtanak legalább egy afrikai falut. A lilaködös pacifisták gondolataiban lelketlen zsoldosok, akik parancsra az anyjukat is megölnék. Ez a könyv viszont egy olyan

magyar katona szemszögéből mutatja be az Idegenlégiót, aki tényleg itt szolgált és viszonylag mozgalmas karriert tudhat maga mögött. Ofella Balázs közel tíz év alatt megfordult Afganisztánban, Francia Guyana őserdeiben és a szaharai Maliban is. Életútja nem mindennapi fordulatokban és kalandokban bővelkedett, ezen keresztül pedig egy olyan világba nyerünk bepillantást, amelyről ritkán születnek leírások. A kemény kiképzések és a bevetések feszült légkörében természetesen humoros jelenetek is bőven akadnak, így nem egyszerűen úgy érezzük, mintha Rejtő Jenő történetei keltek volna életre. A könyv izgalmas olvasmány mindenki számára, akit érdekelnek a háborús konfliktusok, de azok sem fogják tudni letenni, akik egy kis kikapcsolódásra vágynak. (Ofella Balázs: Tíz év a Francia Idegenlégióban, Kárpátia Stúdió, 2022.)

Pályázat

Az oktatásügyi államigazgatásról és az iskolai önkormányzatokról, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló 596/2003. sz. törvény 4. §-a és a közfeladatok ellátásáról szóló többször módosított 552/2003. sz. törvény 5§, valamint a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház közoktatásáról szóló 1/2000. sz. törvény értelmében

a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Tornaljai Egyházközség pályázatot hirdet a Református Óvoda, Kollárová u. 693/3., Tornaľa székhelyű intézmény igazgatói állásának betöltésére 2023.március 1-től

Kvalifikációs feltételek:

A pedagógiai és szakvégtetségű alkalmazottakról szóló 138/2019 sz. törvény alapján megfelelő szakirányú pedagógiai végzettség

- minimum 5 év pedagógiai gyakorlat
- szlovák nyelv használata a hivatalos ügyintézésben

Egyéb feltételek:

- oktatási törvények ismerete
- vezetőképző alapszintjének abszolválása
- erkölcsi feddhetetlenség, rendezett magánélet
- szervezői és kommunikációs készség
- a funkció betöltésének személyiségi és erkölcsi feltételei a keresztyén tanítás és erkölcs alapján
- református vallású és konfirmált egyháztagság
- kateketikai képzettség vagy ennek folyamatban lévő megszerzése előnyt jelent.

Benyújtáshoz szükséges dokumentumok:

- írásbeli jelentkezés a meghirdetett pályázatra
- a végzettséget és az első atesztációs vizsgát igazoló okirat hitelesített másolata

- igazolás a pedagógiai gyakorlatról
- erkölcsi bizonyítvány (3 hónapnál nem régebbi)
- szakmai önéletrajz
- az óvoda irányítására, fejlesztésére vonatkozó elképzelés (max. 1 oldal)
- a pályázó beleegyezése személyi adatainak felhasználására a személyi adatokról szóló 18/2018. sz. törvény alapján

A pályázatot kérjük **2023. február 13-ig** az alábbi címre eljuttatni:

**Szlovákiai Református Keresztyén Egyház
Tornaljai Egyházközség
Šafáriková 1., 982 01 Tornaľa**

A borítékra kérjük ráírni: „Pályázat-Óvoda” Ne nyissa fel!

A pályázókat írásban értesítjük a pályázat elfogadásáról, a meghallgatás helyéről és időpontjáról a meghallgatás előtt 7 nappal.

**Ing.Dávid László s.k.
gondnok**

**Fazekas Ágnes s.k.
lelkipásztor**

A Kárpát-medence reformátussága

Megmaradásunk öröm, boldogság és szent kötelesség is

Horvátország több mint két hete csatlakozott a schengeni övezethez. Ezzel egy időben délnyugati szomszédunk az eurózónába is belépett, vagyis a középkelet és a náluk idősebbek egyúttal azt is megélhették, hogy a dinár, majd a kuna után újabb fizetőeszközt vezetnek be: az eurót. Hogyan érintették ezek a változások a horvátországi magyarokat? Milyen megpróbáltatásokon mennek épp keresztül? Miként élték meg az elmúlt napokat? Szenn Pétert, a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház püspökét kérdeztük.

Szenn Péter igehirdetése
Fotó: Bíró Zsolt

Horvátország tízéves uniós tagság után most már a schengeni csatlakozás előnyeit is meg tapasztalhatja. Ugye jól gondolom, hogy ez pozitív változás az itt élő magyarok számára?

Igen, egyértelműen. Most már korlátok nélkül lehet közlekedni a határon. A határ közelében élők és a naponta ingázók számára különösen nagy könnyebbség a megállás nélküli határátkelés. Amikor pedig megnövekszik a forgalom, nem kell több órát várakozni az átlépésre például a vendégmunkások érkezése vagy a nyári turisztaszegzon idején. Ami pedig a tudatunknak fontos, hogy immár gyakorlatilag fizikai akadály nélkül találkozhatunk magyar testvéreinkkel. A családoknak is megkönnyíti a határon átvélő rokoni kapcsolattartást. Az üzletekben – a magyar református vállalkozók is – gazdasági fejlődésre, határ menti üzleti lehetőségekre számítanak a jövőben. Az utazást érintően azt reméljük, hogy később kisebb utakkal is össze fogják kötni a határ menti településeket, mert több helyen még elég nagyot kell kerülni. Természetesen azt is nagyon várjuk, hogy az M6-os autópálya összeérjen a horvát pályarészsel, hiszen ez sokkal gyorsabbá teszi majd a két ország közötti közlekedést.

Folytassuk az euró bevezetésével kapcsolatos történetekkel! Az itthoni sajtóban arról olvasunk, hogy átmene-tileg még kunával is lehet fizetni, viszont a kereskedők jelentősen felemelték az árakat. Mi a helyzet valójában?

A dolognak van egy matematikai és egy pszichológiai oldala. Azt már egy fél éve lehetett tudni, hogy milyen árfolyamon lesz az átváltás. Az üzletekben kunában és euróban is meg kell adni az árakat, hogy az emberek lássák a számokat, az átváltás okozta különbséget. Az átváltási arány szerint hét és fél kuna egy euró. Az átlagember még kunában számol, de január 15-től már csak euróban lehet fizetni. Ezért úgy érezzük, hogy most hét és félszer kevesebb pénzünk van, mint eddig, ha csak a számokat nézzük. Ez okozza a zavarodottságot. Az embereknek meg kell szokni, át kell állni az új helyzetre.

Ráadásul a horvátországi kereskedők többsége nem akart bajlódni az eddigi kunában meghatározott árak pontos átszámításával, ezért euróban inkább felfelé kerekítették az árakat. A nemzetközi válság nyomán az elmúlt hónapokban növekedett az energia, a szolgáltatások és az élelmiszerek ára is. Az euró bevezetésével indokolatlanul emelkedtek az árak. Emiatt csökkent a vásárlóerő és tovább növekedett az infláció. A pénzünk így tényleg kevesebbet ér. A magyarság ráadásul Horvátország legszegényebb vidékén él. Ez eddig is nyilvánvaló volt, de most még inkább ezt érezzük. Szomorúan figyelem az embereket, akik az apró eurócenteket számolgatják, hogy akkor most ez vagy az mennyibe kerülhet. És még csak a nehéz átmeneti időszak elején tartunk. A hét elejétől már csak euróval lehet fizetni, a kunát kizárólag a bankok-

ban és a postahivatalokban váltják át. Azt, hogy az ország gazdasága milyen irányba fejlődik tovább, jobb lesz-e vagy rosszabb, az egyszerű ember még nem látja. Persze, a határon túli magyarság pont abban a legügyesebb, hogy minden körülmények között képes feltalálni magát. Az év elején kidobtak minket a komfortzónánkból, bizonytalanok vagyunk, és még nem sikerült feltalálnunk magunkat ebben az új helyzetben.

Viszont jó reménységgel vagyunk, mert a horvát kormány közölte, hogy a világon csak tizenöt olyan ország van, amelyek közé Horvátország bekerült: most már tagjai vagyunk az Európai Uniónak, a NATO-nak, a schengeni övezetnek és az eurózónának is.

Kanyarodjunk vissza szűkebb pátriájába, a magyarlakta területekre! Lelki vezetőként hogyan látja a horvátországi magyarok jelenlegi helyzetét? Miként tudja naponként erősíteni a közösséget, református testvéreit?

Horvátország keleti része – ahol mi élünk – az ország legszegényebb vidéke. Itt dúlt a délszláv háború, még azóta sem sikerült mindent helyreállítani. Az elmúlt évtizedekben jelentős volt az elvándorlás, fiataljaink közül kevesen maradtak itthon, a jobb megélhetés reményében Németországba, Ausztriába vagy Írországba mentek. A legfrissebb népszámlálási adatok szerint tízezer magyar él itt. Tíz éve még tizennégyezren voltunk. A tízezer magyarból csak nyolcezen beszélünk magyarul. Egyházi adatainkból tudjuk, hogy jelenleg kicsivel több mint kétezeren vagyunk református magyarok. Tíz éve még ez a szám is ezerrel több volt. A magyarság nálunk rohamosan fogy. Az előregedés és az asszimiláció mellett az elvándorlás okoz komoly gondot. Arról nem is beszélve, hogy a határon túli régiók közül talán mi vagyunk az egyetlenek, akik ilyen könnyen fel tudják adni a magyarságukat. Nálunk nagyon erős a feladásra való hajlandóság. A mai világ is azt üzeni, hogy ne legyen identitásod. Erre az a válaszuk,

hogy nekünk az értékeink mentén szükséges összegyülekeznünk. Mindennapi megpróbáltatásaink, naponkénti nemzeti krízisünk közepette reformátusságunk a keresztyén életvitelben látja és kell, hogy megélje a hitgyakorlatot. Ezt erősítjük, mert amikor válságos a helyzet, akkor döbben rá az ember, hogy mennyire Isten kezében van. A bölcs ember, aki odateszi, odaadja az életét, a nehézségek és próbatételek közepette is élvezti Isten jelenlétét és segítségét. A mi reformátusaink tudják, hogy Isten csodálatos módon tartott meg bennünket eddig is, és nagyszerű elődöket állított eléünk. Gondoljunk csak tudós reformátorainkra, Sztárai Mihályra vagy Szegedi Kis Istvánra. Ebből adódóan az itteni megmaradás nemcsak öröm és boldogság, hanem szent kötelesség is! Kilenc lelkipásztorunk közössége egyben imaközösség is, ami mindannyiunk számára naponkénti segítség. Keveset hangsúlyozzuk, de mi Isten választott gyermekei és szolgálói vagyunk. Havonta tartunk lelkesztálalkozót, kéthavonta továbbképzést szervezünk a lelkipásztoroknak. Huszonnégy gyülekezetben szolgálunk – némelyek háromban-négyben –, feladat tehát jut bőven mindenkinek. Mi, akik már a háború idején is szolgáltunk, tudjuk, hogy egy emberért is el kellett menni, és ez ma sincs másképp.

Mit jelent a mostani krízishelyzet a gyülekezetek életében? Mit lehet tenni?

A missziót teljes egészében át kell gondolni. Mi már régen nem számokról beszélünk, hanem családokról, emberekről, akiknek nevük és arcuk van. Tudjuk róluk, ha távolodnak, akkor elveszíthetjük őket. Ugyanakkor meg kell tartanunk azokat, akik körülöttünk vannak, lelki és fizikai gondozásuk egyaránt fontos. Amíg a szülők dolgoznak, az unokára legtöbbször a nagymama és a nagypapa vigyáz. Jellemzően az istentiszteletekre is az idősek járnak. Fontos ezért, hogy a nagyszülők magyarul beszéljessenek az unokákkal, és tanítsák meg őket a református imádságokra. Gyülekezeteinkben nagy hangsúlyt fektetünk kis hittanosa-

Szenn Péter és családja a Pécsi Református Kollégium Gimnáziumának szalagavatóján
Fotó: Pál András

ink oktatására, mert a hitet tanítani kell. A hit hiteles tanítása azonban a családon belül kezdődik. Egyházunk nem a szervezetben, hanem református keresztyén értékrendünk gyakorlatában működik. A közösségben megtapasztalt szeretet életforrás a mindennapokban. Például amikor meglátogatunk egy egyedülállót,

és viszünk neki egy tál ételt: nem azért, mert ez az ember éhezik, hanem hogy Krisztus szeretete így is láthatóvá, érezhetővé és tapasztalhatóvá váljon. Ez nem csak annak jó, aki kap, mert a legnagyobb csoda az, hogy aki ad, az is erősödik általa. A szeretetközösség fontos érték. Ráadásul az a reménységünk, hogy az elvándoroltak közül némelyek még hazatérnek egyszer, hiszen idegen környezetben, gyökértelenül élnek a mindennapjaikat, itt hagyva a szüleiket és a családi házat. Abban is bizakodunk, hogy a mostani változások a mi régióink gazdasági viszonyaiban is pozitív fordulatot hoznak majd. Meggyőződésem, hogy az életkörülmények nagyobb biztonságot adnak, mint a pénz mennyisége. Az otthonlét magabiztossága, református egyházunk állandósága, szeretete, nyitottsága és rendelkezésre állása azt mutatja, hogy „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” (Zsid 13,8). Akármilyen boldogság vagy boldogtalanság ér minket, mi akkor is az istenképűségre és ennek a másik emberben való megtalálására törekszünk. Fontos, hogy Krisztushoz hasonlóvá formálódjunk, legyen bennünk alázat, türelem, kitartás, odaadás, szorgalom és nem utolsósorban áldozatkészség. Nem hagyhatjuk, hogy a civilizációs krízis, amelyben élünk, kiirtsa belőlünk az istenképűséget és azt a tudatot, hogy Isten jelen van az életünkben.

Badics Katalin / www.reformatus.hu

Megemlékezés Árpádházi Szent Margitról Splitben

Áldást, békességet kívánok! Szeretettel köszöntöm Mindannyiótokat a mi Urunknak és az Ő Szent Fiának, az Úr Jézus Krisztusnak nevében, a Szentlélekkel egyetemben. Ámen

Amikor a mai alkalmunkra, Árpádházi Szent Margitról való megemlékezésünkre készültem, előre elolvastam a Bibliaolvasó kalauz szerint a mai napra adott ígérést, mely a Lk ev-ban található, annak is a 12, 22-32. verseiben, melyek eképpen szólnak: „...”

A 27. vers a liliomokat említi, mely szintén jelképe volt Szent Margitnak is, képeken, festményeken ezzel az ártatlanságot jelképező virággal ábrázolták. Margit, hercegnő létére olyan életet élt, melyet talán, egy ma hercegnői címmel illetett nő el sem tudna, el sem akarna képzelni, hiszen megadatott neki a rang, a cím, az ezzel járó hatalom, bőség, va-

gyon... Sőt, nem szükséges ehhez hercegnőnek lenni, lehet az akár csak egy tehetősebb ember, aki úgy gondolja, ha pénze van, mindene meg van. Pedig akárcsak a történelem során oly sok példa volt már arra, hogy e földi kincsek mulandóak, s bár lehet, hogy megkönnyítik a mindennapokat, de nem biztosítanak sem őszinte tiszteletet, sem tiszta lelkiületet, sem több szeretetet, reményt, békességet, sőt, nagyon sokszor akadályoznak is mindezek megélésében... S amíg az emberiség a munkát és pénzt hajszolva elenyészik a mindennapokban, addig sajnos sokszor elfeledkezik a valódi értékekről: a keresztyén magatartásról és példamutatásról, a szerénységről, a jóságról, a mértékletességről, önmegtartóztatásról, hálaadásról, családról, sőt, sokszor saját maga életéről, értékeiről, talentumairól...

Szent Margit egyikről sem feledkezett el. Őt a keresztyének az önfegyelmzés és keresztyén szeretet példaképének tekintik. Bár kicsi volt, mikor Istennek ajánlották fel, de később maga is bizonyosságot tett arról, hogy az Urat akarja szolgálni. Maga mögött hagyta a “másik” életét, melyet mint hercegnő élhetett volna – ne elemezzük most az akkori történelmi és háborús helyzeteket. Napjait munkával, éjszakáit imával töltötte. Mondhatjuk, napjainkat nekünk is munkával kell töltönnünk, hiszen meg kell élnünk valamiből, főleg most, hogy az árak csak emelkednek.... Viszont az éjszakáinkat hogyan töltjük? Összekulcsoljuk lefekvéskor kezünket, hogy hála adjunk az elmúlt napért, megosszuk az Úrral aggodalmainkat, sérelmeinket, konstatálásainkat, kéréseinket, könyörgéseinket? Szoktunk valakivel együtt

imádkozni? Megtanítjuk gyermekeinket imádkozni és arra, hogy ez mennyire fontos szerepet kellene, hogy betöltsön mindennapjainkban? Képesek vagyunk meglátni az élet apró szépségeit és ha eddig elégedetlenek voltunk életünkkel, akkor tudjuk-e kérni az Urat, hogy segítsen megtalálni a helyes utat? Segítünk másoknak az Ő útjuk keresésében és megtalálásában? Ezek a dolgok nem csak Szent Margit számára voltak adottak, mi is dönthetünk úgy, hogy igyekezni fogunk minél jobban átalakítani aggodalmainkat reményteljes

imádsággá. Szoktam mondani: nehéz hívő embernek lenni, rengeteg megpróbáltatás ér nap mint nap, néha érzem, hogy csapnak össze a fejem felett – és sokszor bennem is – a hullámok, viszont ez a hívő lét egy olyan biztonságot és békeséget is ad a szívembe, hiszen a jó Isten mellett van, akkor ugyan ki/vagy mi bánthat engem?

Margit rövid, de példamutató élete lehet csupán egy történelmi tény, hogy “akkoriban” még voltak szentek, más idők voltak, viszont elgondolkodhatunk azon is, hogy ebben a mi modern világunkban is szükségünk van egy olyan Margit féle magatartásra, mely imára kulcsolja kezünket, mások megsegítésére indítja lelkünket és szeretetteljes magaviselettel ruházza fel szívünket, hogy így próbáljunk akár csak egy cseppnyi jót tenni ebben a kavargó világban. S biztosak lehetünk benne, hogy a mi Atyánk látja szándékainkat és tetteinket, s ha jónak látja, áldása kíséri majd bennünket, akármilyen kilátástalanak is tűnik a helyzetünk.

Margit bátorságára, s mégis alázatos szerénységére buzdítalak Benneteket, s

imádkozom azért, hogy Margithoz hasonlóan, képesek legyünk az Istennek való önátadásra, gyermeki bizalomra Atyánk felé. Ne aggodalmaskodjunk, hiszen gondoskodó, szerető Atyánk van. Ámen.

Mindenható Atyánk!

Köszönjük ezt a mai alkalmat, hogy együtt lehetünk a Te nevedben. Köszönjük, hogy újra lehetőséget adtál, hogy magyar nyelven is megemlékezhessünk Margit életéről és szolgálatáról. Kérünk Urunk, vigyázz a mi szívünkre, lelkünkre, emlékeinkre, terveinkre és Te áldj meg bennünket minden napon. Add, hogy amint nem feledjük történelmünket, úgy ne feledkezzünk meg jövőnkről sem, hiszen olyan kincseink vannak, melyeket nagy kár lenne nem tovább adni a következő generációknak. Őrizz és bátoríts minket, nyelvtől, vallási hovatartozástól, kultúrától függetlenül, hiszen Te a legjobban tudod, kinek mire van szüksége. Kérünk segíts, hogy keressük a Veled való közösséget, áldj meg bennünket közösségünkben és egyen-egyenként. Ámen.

Csoma Annamária

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

ELSŐ GYORSJELENTÉS

A KERESZTYÉNÜLDÖZÉS VILÁGHELYZETÉRŐL 2022-BEN

Évek óta január elején adja ki az Open Doors szervezet éves monitorizálásának, helyzetjelentésének több száz oldalas jelentését. Most is ez történt, közel 400 oldalon. A részletes elemzésekre visszatérünk. Előtte az első, legfontosabb adatokat adjuk közre. Írja Dr. Békefy Lajos (Forrás: https://www.opendoors.de/sites/default/files/copyright_open_doors_2023_wvi_sonderheft_mit_karte.pdf)

AKTUÁLIS VILÁGHELYZET

– 2022. január 1. - 2023. JANUÁR 1.

A fenti világtérkép a keresztyénüldözés aktuális helyzetéről azt mutatja, hogy a leginkább kritikus helyzet azokban az országokban van, melyeket a térképen pirossal satíroztak be. A terrakotta színnel jelölt országokban is van aktív üldözés, de ezeknek a formája nagyon eltérő. Az első adatokból az tűnik ki statisztikailag, hogy az immáron 29 éven át készített rendszeres Open Doors jelentések 2022. évi térképén, amit 70 országban készítettek interjúkkal, vallo-

másokkal, megfigyelésekkel a munkatársak, hogy a helyzet a korábbi évekhez képest nem sokat változott, de legalább durván nem súlyosbodott. Így is Földünk 50 országában kifejezetten brutális keresztyénüldözés folyik, ez közvetve vagy közvetlenül 5,2 milliárd embert érint. Olyanokat, akik tudnak az üldözésről, mert szemük előtt zajlik, vagy a sajtóból, esetleg családi hírterjesztésből, de nem tudnak (vagy nem is akarnak) semmit sem tenni ellene. Ebben az emberiség háromnegyedét kitevő statisztikai tömegben az üldözést, életvesztést,

különbé enyhébb vagy durvább hátrahagyott elszorított keresztyének száma mintegy 744 millió.

LEGINKÁBB

VESZÉLYEZTETETT ÖVEZETEK

A szub-szaharai, a Szaharától délre fekvő afrikai országokban a legbrutálisabb az üldözés. Az említett 50 ország közül ebben a régióban 13 található. Közöttük is 9-ben extrém magas az erőszakos üldözések száma. Különösen Nigériában.

Kínában az egyre tekintélyelvűbb hatalom és kormányzás az oka a diszkriminációk nagy számának. A 2018-ban kibocsátott vallásügyi törvények sokfajta korlátozást, megfigyelési eszközt vetnek be a rohamosan növekvő számú keresztyének ellenőrzésére.

Afganisztánban a helyzet áttekinthetetlen. Ezzel együtt az ország az üldözési világlistán az 1. helyről a 9. helyre lépett vissza, ami némi normalizálódást mutat az iszlám-keresztyén viszonyban. Ezzel együtt keresztyén családok ezreinek kellett elhagyniuk házaikat az állandó erőszakos tortúrák miatt.

Nicaraguában és más latin-amerikai országban azért olyan nehéz a helyzet, mert az egyszemélyi hatalomkoncentráció, például Ortega nicaraguai elnök esetében azt jelenti, hogy a hatalommal mindenfajta emberjogi vagy bibliai kritikát elfojtanak és keményen megtorolnak. Keresztyén iskolákat, médiumokat zár-

tak be, több esetben keresztyén közösségek vezetőit ki is utasították az országból.

A közel-keleti keresztyének kivándorlása folytatódik. A keresztyén közösségek száma még mindig fogyóban van a legtöbb helyen ebben a térségben, az életkörülmények romlása, az üldözés és a diszkrimináció miatt sokaknak lehetlenné vált a maradás. Észak-Kelet Szíriában még a török hadsereg esetenkénti támadásai is elősegítik az elvándorlást.

SZÉGYENLETES VILÁGRANGLISTA

Az elmúlt évihez képest nem sok elmozdulás volt az első 10 negatív helyezések esetében. Leginkább rossz a keresztyé-

nek helyzete változatlanul Észak-Koreában. Utána következik Szomália, Jemen, Eritrea, Líbia, Nigéria, Pakisztán, Irán, Afganisztán, Szudán. Kína a 16. helyen áll. Törökmenisztán, Kuba, Marokkó, Katar is ott van az élbojban.

Hitük miatt az elmúlt esztendőben 5621 keresztyént öltek meg. (Ez a szám 2021-ben 5 898 volt). Közülük 5 014-en Nigériában vesztették el életüket. Az elraboltak száma itt 2510-ről (2021) 4726-ra emelkedett. Indiában is erősödött a keresztyénellenesség. 1700 körüli azok száma, akiket bírósági eljárás nélkül vetettek börtönbe. Főként az szélsőséges hinduk okozták a legtöbb szenvedést...

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Akkor néki az ő felesége: Ha meg akart volna az Úr minket, nem fogadta volna el kezünköl az egészen és az ételáldozatot, és nem mutatta volna nekünk mindezeket, sem pedig nem hallatott volna velünk ilyeneket.” (Bírák 13:..)
2. „De most az Úr, az én nékem nyugodalmat adott mindenfelől, úgy hogy semmi ellenségem és senkitől bántásom nincs.” (1Királyok 5:..)
3. „Hatalom és az övé, aki békeséget szerez az ő magasságaiban.” (Jób 25:..)
4. „..... és igazsággal töröltetik el a bűn; és az Úrnak által távozzhatunk el a gonosztól.” (Példabeszédek 16:..)
5. „Mosódjatok, meg, távoztassátok el szemeim elől cselekedeteitek , szűnjetek meg gonoszt cselekedni;” (Ézsaiás 1:..)
6. „Mert ő az, meg van írva: Ímé én elküldöm az én a te orcád előtt, aki megkésztíti előtted a te útadat.” (Máté evangéliuma 11:..)
7. „Azért hitből, hogy legyen; hogy erős legyen az ígéret az egész magnak; nemcsak a törvényből valónak, hanem az hitéből valónak is, aki mindnyájunknak atyánk” (Rómabeliekhez 4:..)
8. „Ne egymás ellen, mivelhogy levetkeztétek amaz ó embert, az ő együtt.” (Kolossé 3:..)
9. „Mi azonban, akik vagyunk, legyünk éberek, felöltözzvén a hitnek és szeretetnek mellvasába, és sisak gyanánt az reménységébe.” (1Thesszalónika 5:..)
10. „Mert úgy van az Isten , hogy jót cselekedvén, elnémissátok a emberek tudatlanságát;” (1Péter 2:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsóimihályi. Megfejtéseiket **2023. március 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Draňov**, vagy e-mail-ben a **refujas.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők: Pozsonyi e.m.: Családi Irén, Beke Sarolta – **Nagymegyer;** Halák Rozália – **Pozsony;** özv. Sándor Józsefné, özv. Szloboda Anna – **Réte;** **Komáromi e.m.:** özv. Varga Béláné, Botka Alexandra, Szigeti Zsuzsanna – **Bátorkeszi;** Kacz Mária, Baranyai Margit, Pinke Júlia – **Marcelháza;** Zajos István, Ribarics Márta – **Komárom;** Tóth Irma, Németh Irén – **Kamocsa;** Császár Vilma – **Deáki;** Farkas Irma – **Negyed;** Fülöp Gulyás Erzsébet – **Párkány;** **Barsi e.m.:** Szalay Ferencné, Özv. Demény Lajosné – **Fél;** Németh Erzsébet – **Nyírágó;** Kincsek Ferencné – **Kőhídyarmat;** Császár Viola – **Töhöl;** Pásztor Zsófia – **Zselíz;** Palásti Aranka – **Léva;** özv. Bertók Istvánné – **Barsvárad;** **Gömöri e.m.:** Tóth Katalin, Csank Szerénke – **Nagybalog;** Schiller Mária – **Tornalja;** Jakab Edit – **Jéne;** **Abaúj-tornai e.m.:** özv. Ficzeré Pálné – **Abaújszina;** Metti Ferencné, özv. Pataky Bertalanné – **Migléc;** Csáji István – **Nagyida;** özv. Végvári Zoltánné – **Perény;** Juhász András, Juhász Zsuzsanna, Dringus Júlia, Kovács Andrea, Matesz Viktória – **Cséc;** özv. Szabó Gyuláné – **Lucska;** ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné – **Reste;** özv. Komjáty Istvánné, Kerekes Béláné – **Felsőlanc;** Szaniszló Judit – **Szeszta;** Szanko Mónika – **Berzété;** **Zempléni e.m.:** Zelenák Éva – **Szentmária;** Kasko János – **Újhely;** Gönczy Júlia – **Bacska;** Csernyánszky Erzsébet – **Imreg;** Kiss Erzsébet – **Nagykövesd;** Kendi Zsuzsanna – **Zétény;** Mladanec Irén – **Bodrogszerdahely;** Egri Klára, Özv. Gerényi Lászlóné – **Örös;** Máté Etela – **Kiskövesd;** özv. Oláh Istvánné – **Hardicsa;** Zelvey Béla – **Szürnyeg;** Kádasi Alica – **Kistárkány;** Czeto Pál – **Bély;** Dr. Igaz Ilona – **Királyhelmec;** **Ungi e.m.:** özv. Molnár Sándorné, özv. Csicséri Józsefné – **Kisráska;** özv. Ladányi Lászlóné – **Deregyő;** Dupály Csilla, Stépán Mária – **Abara;**

Jutalmazottak: Farkas Irma – Negyed; **Özv. Demény Lajosné** – Fél; **özv. Komjáty Istvánné** – Felsőlanc; **özv. Oláh Istvánné** – Hardicsa; **Csicséri Józsefné** – Kisráska. **Gratulálunk!**

A Kolossébeliekhez szóló levél

Mit tudunk Kolosséről? Az egykor frígiai, később római provinciaként virágzó település a mai Törökország területén, 150 kilométerre Efészustól terült el, mintegy 10 kilométerre Laodíceától és Hieropolisztól. Ez így ma nekünk nem sokat mond, viszont érdekességgént hadd említsem meg, hogy Hieropolisz forró termálvize és Kolossé hideg forrásai szolgáltatták a környék felé a hideg és meleg „csapvizet” (vízvezetékét). (Laodíceát a Jelenések könyvében azzal vádolják, hogy sem hideg, sem forró, hanem langyos – többek között, utalásként arra is, hogy mire oda ért a vízvezetékén át folyó víz, meglangyosodott.)

Emellett, a vulkanikus vidék gazdag termőföldje a juhtenyésztésnek kedvezett, ezért az élelmes kereskedők fényes fekete gyapjúból, drága kelmékből gazdagodtak meg. A közelben levő Lykus folyó meszes vize egészségtelen levegőt eredményezett, viszont éppen ideális volt a textilfestéshez, ezért a város híres volt a ciklāmen (pink – ellenében a Lídia által készített lilás árnyalattal) színű textilfestékéről, amelyet a városról 'colossinus' árnyalatnak neveztek el (Roy Osborne kutatásai szerint).

Az ősi település történelmében Kr.e. 200 környékén állt be jelentősebb változás, amikor III. Antiochius kétezer zsidó családot telepített a városba. Pál apostol idejére mintegy ötvenezer zsidó élt itt, saját zsinagógájuk volt, valamint az őslakosok mellett, görög és szír telepeseek, akik szintén a maguk vallási és kulturális meggyőződésük szerint éltek.

A kolosséi gyülekezetet nem Pál apos-

tol alapította, személyesen nem járt a városban, viszont többeket is név szerint, személyes ismerősként üdvözöl a levélben. A gyülekezet valószínűleg Pál efézesi missziója után jött létre, főként nem zsidó származású keresztyének alkották. A levélben kétszer is találunk utalást egy kolosséi származású Epafrász nevű férfira, akinek valószínűleg nagy érdeme volt a gyülekezet megalapításában, s Pál apostol szolgatársként (1:7) és Krisztus Jézus szolgájaként (4:12) hivatkozik rá.

A levelet az apostol börtönből írta

vagy írnoknak diktálta, amely a gyülekezet és annak környékén élők számára Tichikus és a keresztyén hitre tért rab-szolgá, Onézimosz által jutott el.

Az apostol levele jórészt biztatás, és több kérdésre keresi a választ: Valóban Jézus Krisztus az egyedüli Megváltó? Más vallások kijelentései és misztikus látomásai valóságosak? Tényleg Krisztus az igazság egyetlen útja vagy csak egyike a sok útnak? Hogyan élhetjük meg valóságosan a hitünket a világban?

Mivel Kolossében több vallás keveredett, ezért a vallásos elképzelések valóságos tárháza tárult az emberek elé, amely-

ből bárki kiválaszthatta a magának megfelelőt. Az akkori „hellénista” gondolkodás egyik célja az alvilág és gonosz elkerülése, és a halálból való szabadulás módjának keresése volt. Úgy gondolták, ebből az állapotból, vagy az istenek/sors játsszáiból valamiféle eksztatikus élményekkel, misztikus, varázslatos eseményekkel stb. szabadulhatnak meg. A keresztyénség megjelenésével, magát a „Krisztus-élményt” is próbálták a tévtanítók belekeverni a maguk nézeteibe és tanításaiba, például magát a börtölést is, mint felsőbb (angyali) lényvel való találkozásra hasznos felkészülésnek tartották.

Érthető tehát, hogy Pál apostol nagyon komolyan, egyértelműen harcolt ilyen veszélyes, Istentől teljesen idegen tanítások ellen, és hangsúlyozza a hit tisztaságát és a Krisztus evangéliumát. A börtönből többet nem tudott tenni, mint figyelmeztetni, türelemmel magyarázni, és tanítani, egy levéllel

visszaterelni a keresztyén gyülekezetet a helyes útra. Ebben nagy segítségére voltak a már említett szolgatársai, valamint Timóteus, akik által a levél nemcsak célba ért, hanem maguk is szolgáltak a gyülekezetben, segítve az embereket abban, hogy Krisztus világosságában járjanak.

Mi történt később? Míg a közelben levő Laodíceá virágzásnak indult, Kolossé, bár több földrengés után újjáépítették, lassan elveszítette jelentőségét, s Kr.u. 400-ra teljesen elnéptelenedett. 1830-ban fedezték fel a város romjait, ám régészeti feltárások ma nem zajlanak a település helyén.

Györky Sz.

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta.
Azonosítószám: BGA/4377/2022

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • Terjeszti a Deregnő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábíán Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Deregnő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT